

BEDOUD GEBIED ZOGGEL

WIE NIET WEG IS, IS GEZIEN

Hoewel Zoggel een niet al te grote wijk is, zijn er toch aardig wat waarnemingen gedaan van voornamelijk ongewervelden, vlinders en libellen. Dit komt vooral door een paar enthousiaste buurtbewoners die erg actief zijn in het bijhouden van hun waarnemingen rondom hun huis en tuin, maar ook door het vele groen wat deze waarnemers in hun tuin hebben staan.

Voornamelijk in de straat Staaldraad zijn er veel insecten waargenomen, hier zijn er wel 60 libellen, 93 ongewervelden en 189 vlinders waargenomen in twee tuinen! Hier zijn onder andere de mooie vuurjuffer, puta-uil en de gehakkelde aurelia waargenomen.

Dit moet wel komen door groene tuinen met veel bloemen waar deze insecten van houden. Dit is toch wel opvallend, omdat dit onderdeel is van de meest recente nieuwbouwwijk. De bewoners in dit deel van Zoggel lijken dus erg hun best te doen om de natuur een handje te helpen vanuit hun eigen tuin.

KOM ER MAAR BIJ

Bijen komen ook graag in deze wijk, onder andere de gehoornde metselbij en rosse metselbij. Deze bijensoorten zijn niet erg kieskeurig als het om planten gaat, maar de rosse metselbij wordt toch het meest blij van de witte klaver en braam. Deze plantensoorten zijn verspreid door de wijk waargenomen en dus is het ook niet gek dat deze bij hier voorkomt.

Er zijn ook twee zeldzame bijensoorten waargenomen, de gewone tubebij en kleine tuinmaskerbij. Deze zijn ook weer waargenomen in één van de tuinen aan de Staaldraad, hier moeten ze dus wel iets goed doen! Door de vele bijen in de wijk kan de bijewolf zich ook goed handhaven, deze soort jaagt namelijk op bijen.

De eekhoorn komt hier, net als in vele andere wijken, veelvuldig voor. Het oudste gedeelte van Zoggel heeft namelijk best wat bomen langs de wegen staan, het perfecte leefgebied voor de eekhoorn dus.

Ploegdrijverke (Google Maps)

Hulstheugel (Google Maps)

Staaldraad
(Google Maps)

GEBIEDSKENMERKEN

Oppervlakte 109 ha

Functie Bebouwd gebied

Bodem -

Overig

KARAKTERISTIEK

Zoggel is een voormalig buurtschap waar oude gebieden zijn geïntegreerd met nieuwere bebouwing. Zo zijn er nog oude boerderijen aanwezig in het buurtschap Hulstheugel. Dit buurtschap is voor het eerst herkenbaar in 1838 op historische kaarten. Zoggel is sinds 1999 uitgebreid tot wat de wijk nu is en in het noordoostelijke deel is er in 2020 nog een nieuwbouwwijk bijgekomen. De bebouwing binnen de wijk verschilt in architectuur, als je dichter naar het centrum van Uden gaat wordt de dichtheid hoger en zie je ook meer versterking.

De wijk is voor het grootste deel omringd door andere wijken als Velmolen, Eikenheugel en Flatwijk, maar langs de zuidelijke grens bevindt zich ook landbouwgebied.

Kleine watersalamander
(H. Looman)

WATERIG LEVEN

Er zijn geen reptielen, amfibieën of vissen waargenomen in Zoggel. Dit kan komen doordat mensen ze niet hebben gezien maar dit kan ook komen door de huidige inrichting van de watergangen in de wijk. Het weinige water dat aanwezig is, bestaat voornamelijk uit kleine plassen met beschoeiing. Dit maakt het lastig voor amfibieën, maar ook kleine zoogdieren, om het water in en uit te komen. De aanleg van natuurlijke oevers of het realiseren van uitreedplaatsen kan ervoor zorgen dat deze soortgroep zich wellicht wel wil vestigen in de wijk.

De aanwezige plassen zijn wel weer erg goed voor de libellen in de wijk om zich voort te planten. Ook vleermuizen maken graag gebruik van wateren om hier hun favoriete snack, insecten, te zoeken. Naast verschillende dieren zijn sommige planten ook erg blij met water, zo zijn de wilde gagel en gele lis echte vochtliefhebbers. Deze zijn dan ook waargenomen bij de plas aan de Wetstrikkel en Rondeel in het midden van de wijk. Ga hier eens langs en kijk of je de wilde gagel kan vinden, niet alleen met je ogen maar ook met je neus! De wilde gagel ruikt namelijk naar eucalyptus.

HET ZIT HEM IN DE NAAM

De naam Zoggel is samengesteld uit de woorden zогgen en loo. Het woord zогgen komt van wilde zwijnen alsook varkens en zwijnen die men vroeger bij het huis hielden.

Een loo is een open plek in een bos. Zoggel betekent dus eigenlijk “varkens-bos”. Dit bos was waarschijnlijk een eikenbos, de vrucht van de eik is namelijk een delicatessen voor varkens en er was vroeger de nabijgelegen Eikenheuvel.

Hoewel er al aardig wat bomen langs de wegen geplant staan, kan het openbaar groen zeker beter. De grasveldjes, wegbermen en boomspiegels worden erg kort gehouden. We kunnen Zoggel zijn naam vast meer eer aandoen door het aanplanten van meer bomen en ander groen.

Je hoeft hierbij niet bang te zijn voor de terugkeer van varkens in de achtertuin, hier houden we het dan toch maar bij de wat kleinere dieren als bijvoorbeeld het boomblauwtje en de braamsluiper.

Het boomblauwtje is een vlinder die, zoals de naam al zegt, graag leeft in bosrijke gebieden. De braamsluiper is een andere soort die kan profiteren van meer begroeiing in de wijk. Deze vogel doet zijn naam ook eer aan, hij blijft namelijk meestal onopgemerkt. De braamsluiper is bruingrijs van kleur, wat hem een goede schutkleur geeft in de donkere en dichte struiken waar hij graag verblijft. De braamsluiper eet vooral insecten, spinnen en ook kleine slakjes.

Braamsluiper (iStock)

Gehakkelde aurelia
(G.J. Assink)

WAARGENOMEN SOORTEN

(ZOALS BEKEND IN NATIONALE DATABANK FLORA EN FAUNA)

VOGELS

- Braamsluiper
- Ekster
- Gierzwaluw
- Groene specht
- Heggenmus
- Huismus
- IJsvogel
- Merel
- Roodborst
- Waterhoen

ZOOGDIEREN

- Bruine rat
- Eekhoorn
- Egel
- Huisspitsmuis
- Konijn
- Mol

VLEERMUIZEN

- Gewone dwergvleermuis
- Laatvlieger

DAGVLINDERS

- Atalanta
- Bont zandooijer
- Boomblauwtje
- Citroenvlinder
- Dagpauwoog
- Distelvlinder
- Gehakkelde aurelia
- Groot koolwitje
- Klein koolwitje
- Kleine vos

LIBELLEN

- Azuurwaterjuffer
- Blauwe glazenmaker
- Bruine winterjuffer
- Bruinrode heidelibel
- Gewone oeverlibel
- Lantaarntje
- Paardenbijter
- Smaragdlibel
- Vuurjuffer
- Weidebeekjuffer

REPTIELEN, AMFIBIEËN & VISSSEN

- -

OVERIGE ONGEWERVELDEN

- Bijenwolf
- Gehoornde metselbij
- Gewone tubebij
- Hagendoornvlinder
- Kleine tuinmaskerbij
- Krabbenscheermot
- Mendicabeer
- Puta-uil
- Rosse metselbij
- Terrasjeskomma-zweefvlieg

VAATPLANTEN

- Bleke klaproos
- Braam
- Gele lis
- Klein vogelpootje
- Muurpeper
- Reigersbek
- Straatgras
- Wilde gagel
- Witte klaver
- Zachte ooievaarsbek

OVERIGE

- Gele trilzwam
- Geschubde inktzwam
- Gewone haarmuts
- Gewoon krulmos
- Groot dooiermos
- IZalbelkleurigbreek-steeltje
- Lookroest
- Muurschotelkorst
- Stoeprandvingermos
- Vliegenschwam

Wilde gagel
(iStock)

BEN JE BENIEUWD WAT ER OP DIT MOMENT AAN SOORTEN WORDT GEZIEN?

Neem eens een kijkje op waarneming.nl. Hier vullen vrijwilligers hun waargenomen soorten in. Steeds meer mensen voeren in wat ze hebben gezien. Op die manier leren we welke soorten voor kunnen komen. Deze kennis vormt een basis voor bescherming van biodiversiteit. Wil je zelf een bijdrage leveren of soorten leren kennen? Dan is er een app voor op je telefoon die aan de hand van foto's kan herkennen welke soort je hebt gezien. Kijk op [ObsIdentify](https://www.obsidentify.nl).

'AMBASSADEUR' VAN DIT DEELGEBIED IS DE KLEINE WATERSALAMANDER

De 'ambassadeur' van dit deelgebied is de kleine watersalamander. Deze soort is gekozen als vertegenwoordiger, omdat dit gebied een oppepper kan gebruiken als het gaat om de aantallen amfibieën. Net als alle andere soorten heeft de kleine watersalamander behoefte aan voedsel, voortplantingsplekken en verbindingen tussen de verschillende delen van het leefgebied. Als het goed gaat met de ambassadeur kunnen veel andere soorten meeliften op zijn succes.

VOORWAARDE & VERBETERMAATREGEL VOOR DE AMBASSADEUR

Verbinding: De verbinding tussen paarplaats in het water en landhabitat is belangrijk.

Kleine watersalamanders verplaatsen zich maximaal enkele honderden meters per jaar. Daarom moeten paarplaatsen zoals weidepoelen en visvrije vijvers in de buurt liggen van geschikt landhabitat waar de soort kan schuilen (met voldoende bosjes en ruigtes).

Verblijfplaats: De eitjes worden in het water gelegd en de volwassen dieren leven zowel op het land als in het water.

Bewoners kunnen daarbij helpen door struiken aan te planten in de tuin die beschutting kunnen bieden.

Voedsel: Watervlooien, roeipootkreeftjes en zelfs amfibieënlarven en -eieren van eigen soortgenoten.

De gemeente en groenbeheerder kunnen helpen door paarplaatsen te creëren en landhabitat geschikt te houden door gefaseerd te maaien of te snoeien.

VERBETERMAATREGELN

HUIDIGE SITUATIE	GEWENSTE SITUATIE	HOE GEWENSTE SITUATIE BEREIKEN?	
		GEMEENTE	INWONERS
Een relatief versteende wijk.	Lanen met een groot verschil aan boomsoorten.	Brede plantvakken (nu weinig gevarieerde beplanting) omvormen naar extensief beheerd bosplantsoen.	Vervang verharding die niet persé noodzakelijk is met groen. Breng in de tuin planten aan die in verschillende periodes van het jaar bloeien en een voedselbron zijn voor bijen, vlinders en andere insecten.
De aanwezige bomen zijn nog relatief jong.	Minder verstening en meer groen bestaande uit bomen, bosplantsoen en kruidenrijke bermen.	Groene structuren in straten aanplanten met diverse soorten bomen.	Plaats levende beplanting langs erfgronden zoals heggen, bosplantsoen en bomen.
Lang niet alle straten in de wijk hebben bomen.	De tuinen van inwoners bevatten weinig verharding en zijn divers in boom-, struik- en plantensoorten.	Daar waar mogelijk natuurvriendelijke oevers maken.	Maak rommelhoekjes in de tuin als schuilgelegenheid voor amfibieën en kleine zoogdieren.
Veel tuinen in de wijk zijn grotendeels versteend.	Oevers zijn natuurvriendelijk ingericht.	Daar waar mogelijk nieuwe waterpartijen aanleggen met natuurlijke oevers zodat er nieuw leefgebied ontstaat voor de kleine watersalamander.	Daar waar mogelijk nieuwe waterpartijen aanleggen met natuurlijke oevers zodat er nieuw leefgebied ontstaat voor de kleine watersalamander.
De watergangen zijn grotendeels voorzien van oeverbeschoeiing of steile oevers.	Agrarische woningen en bijbehorende tuinen vormen stapstenen in de ecologische structuur.	Dood hout rondom de waterpartijen laten liggen zodat de kleine watersalamander hier kan schuilen en overwinteren.	Dood hout rondom de waterpartijen laten liggen zodat de kleine watersalamander hier kan schuilen en overwinteren.
			Gebruik geen gif.